

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Rousínov (Kat. Vítovice, Bez. Vyškov), „Padělky“. Jüngere Bronzezeit, Urzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ŘÍČANY (K. Ú. ŘÍČANY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Sportovní. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Archeologický ústav Moravského zemského muzea provádí od počátku roku 2017 dohled a výzkum při výstavbě nové rezidentní čtvrti v Říčanech. V průběhu měsíce března byla při skrývce objevena pravěká kulturní vrstva datovaná do doby bronzové. Datace byla provedena především na základě nálezů keramiky. Zkoumaná plocha byla rozdělena na čtverce o velikosti 1 × 1 m a exkavována v celém prostoru ohroženém hlubší skrývkou. V prostoru budoucí komunikace a jednotlivých domů skrývka nedosahovala do hloubky pravěké vrstvy, tudíž byla ponechána pro potenciální budoucí výzkum. Kulturní vrstva byla narušena vojenským zákopem z období 2. světové války včetně skeletu příslušníka německé branné moci.

Zdeněk Hájek, Jaroslav Dytrich

Resumé

Říčany (Říčany u Brna Cadastre, Brno-venkov District), Sportovní street. Bronze Age. Settlement. Rescue excavation.

SLAVKOV (K. Ú. SLAVKOV U OPAVY, OKR. OPAVA)

Parc. č. 551/2. Mladší doba bronzová – KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: souřadnicemi S-JTSK: X 1089061.46, Y 502158.28.

V první polovině srpna 2017 byl na parcele č. 551/2 na katastru Slavkova u Opavy realizován pracovníky Národního památkového ústavu – Územního odborného pracoviště v Ostravě záchranný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou rodinného domu manželů Gregořicových. Místo pro novostavbu je situováno na severozápadním okraji obce, v prostoru zastavovaném nově rodinnými domy, který je ohraničen ze severu ulicí Záhumenní a z jihu ulicí Kavír. Naleziště se nachází na mírném východně orientovaném svahu v nadmořské výšce cca 231 m a je identifikováno souřadnicemi S-JTSK: X 1089061.46, Y 502158.28.

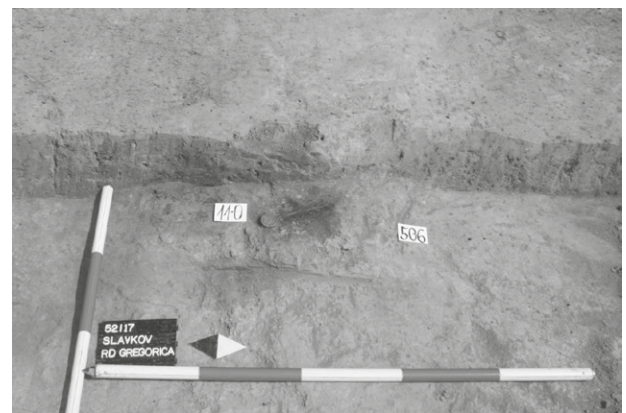
V letošním roce byly na sousední parcele při stavbě rodinného domu odkryty další archeologické objekty (zkoumáno Slezským zemským muzeem v Opavě). První doklady existence pravěkého sídliště v tomto prostoru obce Slavkov byly získány v roce 2012 M. Kieconem přibližně 100 m severovýchodním směrem při stavbě rodinného domu pana Fréhara (parc. č. 1413/89, 1413/90).

Z důvodu velké mocnosti orniční vrstvy se po dohodě s investorem archeologický průzkum omezil na východní polovinu plochy (cca polovina celkové rozlohy) na kontrolu při bagrování základových pasů. Naopak v západní části plochy v místech plánovaného terénního zářezu byla strojní technikou skryta orniční vrstva až na povrch sprašového podloží. V této části byly odkryty půdorysy pravěkých jam. Zdokumentována byla kruhová zásobní jáma s plochým dnem a hruškovitým profilem, osm sloupových jam a mělká nepravidelně oválná jáma nejasné funkce. Z výplní zejména zásobní jámy pochází početná kolekce zlomků keramických střepeň a mazanice, z oválného objektu byl vyzvednut fragment bronzové ozdoby, jehlice s ploše spirálovitě zavínutou hlavicí do růžice (obr. 11, 12). Keramika odpovídá sídlištní produkci mladší doby bronzové, kultury lužických popelnicových polí (B C).

Tereza Tichá Krasnokutská

Resumé

Slavkov (Kat. Slavkov u Opavy, Bez. Opava), Parz. Nr. 551/2. Jüngere Bronzezeit – Lausitzer Urnenfelder-kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 11. Slavkov. Sídlištní objekt č. 506 s bronzovou jehlicí. Foto E. Pyš.

Abb. 11. Slavkov. Siedlungsobjekt Nr. 506 mit Bronzenadel. Foto E. Pyš.

Obr. 12. Slavkov. Bronzová jehlice před konzervací. Foto J. Tůmová.

Abb. 12. Slavkov. Bronzenadel vor Konservierung. Foto J. Tůmová.

ŠAKVICE (OKR. BŘECLAV)

„Kopce“, parc. č. 3369. Velatická kultura. Ojedinelý nálezy – bronzový meč. Uložení nálezů: Městské muzeum a galerie Břeclav, příspěvková organizace, přír. č. 7/17, inv. č. A-16798.

Lokalizace: ZM 1:10 000 map. list 34-21-22
SJTSK: GPS latitude: 48.8744211, GPS longitude: 16.7345764

Na jaře roku 2017 byly na katastru obce Šakvice nalezeny Jindřichem Jeřábekem zlomky bronzového meče s plnou litou rukojetí (obr. 13). Z meče byla nalezena rukojeť s částí čepele a dva samostatné zlomky čepele. Nálezce jej vyzvedl z písčité půdy asi 25 cm od povrchu.

Meč patří s velkou pravděpodobností k liptovskému typu. Hlavice měla podobu oválné plošky s knoflíkem uprostřed a otvorem. Čepel byla k rukojeti připojena dvěma nýty. Meč je zdoben rytou výzdobou. Hlavice je z vrchní strany zdobena girlandovitými půlobloučky, ze spodní strany jsou krátké doprava nahnuté rýžky mezi dvěma oválnými rýhami. Rukojeť byla zdobena obvodovými rýhami a půlobloučky. Také se zde nacházely tři plastické vývalky. Celková váha zachovalé části meče je 235,5 g, z čehož váha rukojeti je 151,5 g. Zachovaná délka rukojeti s částí čepele má 12 cm. Oválná hlavice má maximální hodnoty 3,85 × 2,9 cm. Průměr dírky v hlavici je 0,4 cm a průměr knoflíku hlavice je 0,83 cm.

Libor Kalčík

Resumé

Šakvice (Břeclav District), „Kopce“, Land Registry No. 3369. Bronze sword of Liptov type. Velatic culture. Isolated artefact.

Obr. 13. Šakvice, „Kopce“. Bronzový meč liptovského typu. Foto L. Kalčík.

Abb. 13. Šakvice, „Kopce“. Bronze sword of Liptov type. Photo by L. Kalčík.

ŠELEŠOVICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Pod rozdíly“. Kultura lužických popelnicových polí. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000, list 25-31-16, v okolí bodu 221/301 mm od Z/J s. č.

Záchranným archeologickým výzkumem, plynule navazujícím na záchranné akce při budování základní technické vybavenosti a výstavbě jednotlivých rodinných domů (Popelka 2016, Fojtík, Popelka 2017), se podařilo zachytit a částečně prozkoumat celkem tři situace. Jednalo se o sondou ověřenou kulturní vrstvu, dokládající osídlení lokality v pravěku a raném středověku a novověký krech (20. století). Přítomnost těchto situací byla zachycena již po plošné skrývce, která nedosahovala úrovně sterilního podloží. Během kontroly výkopu pro základové pasy byla v jejich stěně zachycena koncentrace keramiky, kterou bylo možné datovat do mladší doby bronzové. Jelikož v celé ploše nebylo dosaženo podloží, lze jako prozkoumané a prosté archeologických situací považovat pouze výkopy pro základové pasy. V případě budoucích výkopů je na zbylé ploše nutné provést další archeologický výzkum.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka